

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА АКУШЕРСТВА, ГІНЕКОЛОГІЇ ТА ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
медичного інституту

_____ Андрій ЛОБОДА

“ _____ ” _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
циклу тематичного удосконалення
„Актуальні питання акушерства і гінекології“
галузь знань – 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність – 222 «Медицина»
освітній рівень - повна вища освіта
кваліфікація - Лікар

Форма навчання змішана

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг, години	Аудиторні заняття, години		
	Лекції	Практичні	Семінарські
78	30	40	8

Розробники: к.мед.н., доцент А. Б. Сухарєв

Затверджено на методичному засіданні кафедри, протокол № 6 від 19 грудня 2022 р.

Суми – 2023

Пояснювальна записка

Цикл тематичного удосконалення **«Вибрані питання невідкладних станів в акушерстві та гінекології»** розрахований на лікарів акушерів та гінекологів, які працюють у жіночій консультації та акушерсько-гінекологічному стаціонарі, надають медичну допомогу вагітним та жінкам з гінекологічною патологією і яким доводиться займатися діагностикою, диференціальною діагностикою, лікуванням та профілактикою акушерсько-гінекологічної патології.

Цикл проводиться з метою поглиблення професійних знань, умінь та практичних навичок лікарів в питаннях надання невідкладної допомоги в акушерсько-гінекологічній практиці.

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань і практичних навичок, необхідних лікарю акушер-гінекологу для діагностики, лікування та профілактики невідкладної акушерсько-гінекологічної патології.

Для визначення рівня знань курсантів та ступеня опанування ними практичних навичок передбачено такі види контролю: вхідний контроль знань, поточні тест-контролі, заключний контроль знань та участь у підсумковій конференції.

Курсантам, які успішно склали усі види контролю, видається свідоцтво встановленого зразка.

1.1 Цілі дисципліни, її місце в системі підготовки спеціаліста

Мета: підготувати лікаря акушера-гінеколога до атестації на відповідну категорію та визначити рівень його знань та умінь відповідно до кваліфікаційних вимог.

1.2 Задачі вивчення дисципліни, формування знань і вмінь

По закінченню тематичної спеціалізації «Актуальні питання з акушерства та гінекології» лікар повинен **знати:**

- антенатальну охорону плода при антигенній несумісності;
- нормативно-правові акти, що стосуються визначення критеріїв життєздатності новонародженого;
- ведення вагітності і пологів при фетоплацентарній недостатності і ретардації внутрішньоутробного плода;
- ведення фізіологічних пологів. Партограма;
- аномалії пологової діяльності;
- кесарів розтин в сучасному акушерстві
- внутрішньоутробне інфікування плода – ведення вагітності і пологів;

- гіпертензивні розлади під час вагітності;
- ведення вагітних із гострим вірусним гепатитом;
- ведення вагітних із хронічним холециститом;
- ведення вагітності у хворих на цукровий діабет;
- анемію і вагітність;
- геморагічний шок в акушерстві. Синдром дисемінованого внутрішньо судинного згортання крові;
- невиношування вагітності та передчасні пологи;
- тактику ведення жінок з безпліддям;
- синдром виснаження яєчників. Синдром резистентних яєчників. Синдром гіперстимуляції яєчників;
- гіперпролактинемію в патогенезі порушень менструальної і репродуктивної функцій;
- запальні захворювання органів малого тазу та інфекції, що передаються статевим шляхом;
- септичний шок;
- ведення жінок з позаматковою вагітністю;
- запальні та гнійні новоутворення у жінок;
- консультування по плануванню сім'ї та контрацепції;
- сучасні гормональні препарати в лікуванні ендокринних порушень;
- гормонально-імунологічні причини звичних втрат вагітностей;
- ведення вагітності у хворих на гестаційний та передгестаційний цукровий діабет;
- ановуляторні маткові кровотечі;
- хронічну ановуляцію, зумовлену периферичними ендокринними порушеннями;
- пубертатні маткові кровотечі;
- передменструальний синдром;
- синдром полікістозних яєчників;
- генітальний ендометріоз;
- консервативне лікування лейоміоми матки;
- фонові і передракові стани ендометрія;
- постоварієктомічний синдром;
- гормональну контрацепцію;
- дисгормональні захворювання молочних залоз;
- клімактерій та менопаузу;
- передракові і ракові захворювання жіночих статевих органів;
- «гострий живіт» в гінекології.

По закінченню тематичної спеціалізації «Невідкладні стани в акушерстві та гінекології» лікар повинен **уміти**:

- зібрати акушерсько-гінекологічний анамнез, провести належне клінічне обстеження, призначити необхідний комплекс лабораторних досліджень, провести диференційний діагноз, визначити необхідність госпіталізації, обґрунтувати та поставити діагноз,

- виявити ознаки ранньої або пізньої паталогії вагітності (раннього чи пізнього гестозу, еклампсії, нефропатії) здійснити всі необхідні заходи щодо їх усунення;
- здійснити зовнішнє та внутрішнє акушерське обстеження, визначити фазу перебігу пологів, положення плода, ступінь зрілості шийки матки;
- провести фізіологічні пологи при передньому та задньому виді потиличної передлоги;
- своєчасно поставити діагноз, провести пологи при розгинальній та тазовій передлозі, великому плоді та багато плідній вагітності;
- оцінити ступінь звуження тазу, визначити найбільш доцільну тактику проведення пологів;
- своєчасно виявити показання до операції кесаревого розтину;
- визначити тактику ведення пологів при поперечному положенні плода та здійснити їх;
- визначити тактику ведення пологів при екстра генітальних захворювань;
- виявити аномалію пологової діяльності (первинну та вторинну слабкість, швидкі та стримкі пологи) і здійснити її регуляцію;
- встановити причину акушерської кровотечі (передлога плаценти, її передчасне відшарування, гіпотонічна та атонічна кровотеча) і надати необхідну допомогу;
- виявити ознаки внутрішньоматкової гіпоксії плода та подати необхідні лікувально профілактичну допомогу;

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Проведення лекційних занять з використанням мультимедійної презентації, відео-матеріалів. Проведення практичних занять за визначеними темами.

Серед інших методів навчання при вивченні навчальної дисципліни «Вибрані питання невідкладних станів в акушерстві та гінекології» залежно від етапу навчання застосовують наочні методи (ілюстрація), метод підготовки до вивчення нового матеріалу та вивчення нового матеріалу, його закріплення у вигляді питань для самоконтролю, тестових завдань, кейс-методів, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, дослідницькі методи й інші види самостійної роботи під керівництвом викладача.

Робочий навчальний план

**циклу тематичного удосконалення
„Актуальні питання акушерства і гінекології“**

Коди та найменування курсів та розділів програми		Кількість навчальних годин			
		лекції	практ. зан.	семін. зан.	всього
1.	Ведення вагітності і пологів при фетоплацентарній недостатності і ЗВУР плода	2	2	2	
2.	Внутрішньоутробне інфікування плода – ведення вагітності і пологів.		2		
3.	Гіпертензивні розлади під час вагітності	2	2		
4.	Тактика ведення жінок з безпліддям		2		
5.	Запальні захворювання органів малого тазу та інфекції, що передаються статевим шляхом.		2		
6.	Ведення жінок з позаматковою вагітністю		2	2	
7.	Запальні та гнійні новоутворення у жінок.	2	2	2	
8.	Консультації по плануванню сім'ї та контрацепції		2		
9.	Ведення вагітності у хворих на гестаційний та передгестаційний цукровий діабет	2	2		
10.	Пубертатні маткові кровотечі.		2	2	
11.	Передменструальний синдром.		2		
12.	Синдром полікістозних яєчників.	2	2		
13.	Генітальний ендометріоз.	2	2		
14.	Фонові і передракові стани ендометрія		2		
15.	Постоварієктомічний синдром	2	2		
16.	Гормональна контрацепція.		2		
17.	Дисгормональні захворювання молочних залоз	2	2	2	
18.	Аноувуляторні маткові кровотечі.		2		
19.	Гіперпролактинемія в патогенезі порушень менструальної і репродуктивної функцій	2	2	2	

20.	Постменопаузальний остеопороз: профілактика и терапія	2	2		
Разом		20	40	12	14
ВХІДНИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ					
			2		2
ЗАКЛЮЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ					
			2		2
ПІДСУМКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ					
			2		2
РАЗОМ					
		20	46	12	78

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

лекцій циклу тематичного удосконалення

„Актуальні питання акушерства і гінекології“

№ з/п	Назва	Кількість годин
1.	Ведення вагітності і пологів при фетоплацентарній недостатності і ЗВУР плода	2
2.	Гіпертензивні розлади під час вагітності	2
3.	Запальні та гнійні новоутворення у жінок.	2
4.	Ведення вагітності у хворих на гестаційний та передгестаційний цукровий діабет	2
5.	Синдром полікістозних яєчників.	2
6.	Генітальний ендометріоз.	2
7.	Постоварієктомічний синдром	2
8.	Дисгормональні захворювання молочних залоз	2
9.	Гіперпролактинемія в патогенезі порушень менструальної і репродуктивної функцій	2
10.	Постменопаузальний остеопороз: профілактика и терапія	2
УСЬОГО годин:		20

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

практичних занять циклу тематичного удосконалення „Актуальні питання акушерства і гінекології“

№ з/п	Назва	Кількість годин
1.	Вхідний контроль знань	2
2.	Ведення вагітності і пологів при фетоплацентарній недостатності і ЗВУР плода	2
3.	Внутрішньоутробне інфікування плода – ведення вагітності і пологів.	2
4.	Гіпертензивні розлади під час вагітності	2
5.	Тактика ведення жінок з безпліддям	2
6.	Запальні захворювання органів малого тазу та інфекції, що передаються статевим шляхом.	2
7.	Ведення жінок з позаматковою вагітністю	2
8.	Запальні та гнійні новоутворення у жінок.	2
9.	Консультавання по плануванню сім'ї та контрацепції	2
10.	Ведення вагітності у хворих на гестаційний та передгестаційний цукровий діабет	2
11.	Пубертатні маткові кровотечі.	2
12.	Передменструальний синдром.	2
13.	Синдром полікістозних яєчників.	2
14.	Генітальний ендометріоз.	2
15.	Фонові і передракові стани ендометрія	2
16.	Постоварієктомічний синдром	2
17.	Гормональна контрацепція.	2
18.	Дисгормональні захворювання молочних залоз	2
19.	Аноууляторні маткові кровотечі.	2
20.	Гіперпролактинемія в патогенезі порушень менструальної і репродуктивної функцій	2
21.	Постменопаузальний остеопороз: профілактика и терапія	2
22.	ЗАКЛЮЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ	2
23.	ПІДСУМКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ	2
УСЬОГО годин:		46

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

семінарських занять циклу тематичного удосконалення

„Актуальні питання акушерства і гінекології“

№ з/п	Назва	Кількість годин
1.	Ведення вагітності і пологів при фетоплацентарній недостатності і ЗВУР плода	2
2.	Ведення жінок з позаматковою вагітністю	2
3.	Запальні та гнійні новоутворення у жінок.	2
4.	Пубертатні маткові кровотечі.	2
5.	Дисгормональні захворювання молочних залоз	2
6.	Гіперпролактинемія в патогенезі порушень менструальної і репродуктивної функцій	2
УСЬОГО годин:		12

Список рекомендованої літератури

Список обов'язкової літератури

1. Антенатальний догляд при багатоплідній вагітності: навч. посіб.
/ В. І. Бойко, І. М. Нікітіна, Н. В. Калашник. — Суми : СумДУ, 2016. — 105 с.
2. Первинний рак маткових труб: монографія
/ А. М. Романюк, Н. І. Гирявенко, М. С. Линдін, В. В. Сікора ; за заг. ред. А.М. Романюка. — Суми : СумДУ, 2019. — 110 с.
3. Сучасні підходи до діагностики та лікування доброякісних пухлин яєчників: навч. посіб. / В. І. Бойко, Н. В. Калашник, А. В. Бойко. — Суми : СумДУ, 2019. — 267 с.
4. Акушерство: підручник
/ В. К. Ліхачов, Л. М. Добровольська, Т. Ю. Ляховська та ін. ; За ред. В.К. Ліхачова. — Полтава : Дивосвіт, 2015. — 336 с. + Гриф МОН.
5. Затримка розвитку плода: навч. посіб. / В. І. Бойко, І. М. Нікітіна. — Суми : СумДУ, 2015. — 80 с.
6. Тактика ведення вагітності и родов при различной патологии пуповины: учеб. пос.
/ В. И. Бойко, Н. А. Иконописцева, И. Н. Никитина, В. Ю. Яблуновская. — Сумы : СумГУ, 2015. — 50 с.
7. Медсестринство в акушерстві: навч. посіб.
/ М. Б. Шегедин, Г. М. Гутей, О. Б. Кунець, Р. Х. Лифар. — Вінниця : Нова Книга, 2015. — 176 с. + Гриф МОН.
8. Акушерство і гінекологія: підручник: у 2-х кн. Кн.1 :
Акушерство/ В. І. Грищенко, М. О. Щербина, Б. М. Венцківський та ін. ;
За ред.: В.І. Грищенка, М.О. Щербини. — 2-ге вид., випр. — К. :
Медицина, 2015. — 424 с. + Гриф МОЗ.

9. USMLE Step 2 CK: Obstetrics/Gynecology: Lecture Notes / Editors W.G. Cvetnic, E. Pino. — New York : Kaplan, 2019. — 291 p.
10. Кесарів розтин у сучасному акушерстві: навч. посіб. / Н. В. Калашник, В. І. Бойко ; Ред. Н.В. Лисогуб. — Суми : СумДУ, 2016. — 72 с.
11. Оперативна гінекологія: навч. посіб.
/ Ю. С. Паращук, М. Г. Грищенко, В. Ю. Паращук, Р. А. Сафонов. — Х. : Харківський нац. мед. ун-т, 2017. — 132 с.
12. Акушерські кровотечі: навч. посіб. / В. І. Бойко, Т. В. Бабар. — Суми : СумДУ, 2017. — 118 с.
13. Акушерство та гінекологія: навч. посіб. / М. А. Болотна, В. І. Бойко, Т. В. Бабар. — Суми : СумДУ, 2018. — 307 с.
14. Hacker and Moore's Essentials of Obstetrics and Gynecology/ N. F. Hacker, J. C. Gambone, C. J. Nobel. — 6th edition. — Philadelphia : Elsevier, 2016. — 497 p.
15. Акушерство і гінекологія: підручник: у 2-х кн. Кн.1 : Акушерство
/ В. І. Грищенко, М. О. Щербина, Б. М. Венцківський та ін. ; за ред.: В.І. Грищенка, М.О. Щербини. — 3-тє вид., випр. — К. : Медицина, 2017. — 424 с. + Гриф МОЗ, Гриф МОН.
16. Акушерство і гінекологія: підручник: у 2-х кн. Кн.2 : Гінекологія
/ В. І. Грищенко, М. О. Щербина, Б. М. Венцківський та ін. ; за ред.: В.І. Грищенка, М.О. Щербини. — 2-ге вид., випр. — К. : Медицина, 2017. — 376 с. + Гриф МОЗ, Гриф МОН.
17. Акушерство: учебник
/ В. К. Лихачев, Л. М. Добровольская, Е. А. Тарановская и др. ; под ред. В.К. Лихачева. — Винница : Нова Книга, 2017. — 288 с. + Гриф МОН.
18. Obstetrics and gynecology: in two volumes: textbook. Vol.2 : Gynecology
/ V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina, B. M. Ventskivskyi etc. ; edit. by: V.I. Gryshchenko, M.O. Shcherbina. — 2-nd edition. — К. : AUS Medicine Publishing, 2018. — 352 p. + Гриф МОЗ.

19. Obstetrics and gynecology: in two volumes: textbook. Vol.1 : Obstetrics / V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina, B. M. Ventskivskyi etc. ; edit. by: V.I. Gryshchenko, M.O. Shcherbina. — 2-nd edition. — К. : AUS Medicine Publishing, 2018. — 392 p. + Гриф МОЗ.

Накази міністерства охорони здоров'я рекомендовані для підготовки

1. От 08.06.2007 № 312 Первичная реанимация и послереанимационная помощь новорожденным .
2. От 29.12.2003 № 620 Об организации предоставления стационарной акушерско-гинекологической и неонатальной помощи в Украине.
3. Від 15.12.2003 № 582 Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги.
4. від 31.12.2004 № 676 Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги.
5. Від 03.11.2008 № 624 Про внесення змін до наказу МОЗ України від 15 грудня 2003 року № 582 “Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги”, наказу МОЗ від 31.12.2004 року № 676 “Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги”.
6. Від 27.12.2006 № 900 Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги "Дистрес плода при вагітності".
7. Від 27.12.2006 № 899 Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги "Тазове передлежання плода".
8. Від 23.12.2008 №771 Про затвердження Інструкції про порядок застосування допоміжних репродуктивних технологій.
9. Від 27.12.2006 № 901 Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги "Переношена вагітність".
10. Від 27.12.2006 № 905 Про затвердження клінічного протоколу з акушерської та гінекологічної допомоги "Планування сім'ї".

11. Від 27.12.2006 № 906 Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги "Перинатальні інфекції".

12.

Список додаткової літератури

13. Obstetrics and gynecology: in two volumes: textbook. Vol.1 : Obstetrics / V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina, B. M. Ventskivskyi etc. ; edit. by: V.I. Gryshchenko, M.O. Shcherbina. – 2-nd edition. – К. : AUS Medicine Publishing, 2018. – 392 p.

14. Guidelines Obstetrics / A. Senchuk, I. Chermak, I. Ventskivska, D. Martynova, V. Boyko. – Private Higher Educational Establishment «Kyiv Medical University», 2020. – 204 p.

15. Guidelines Pathological obstetrics / A. Senchuk, I. Chermak, I. Ventskivska, D. Martynova, V. Boyko. – Private Higher Educational Establishment «Kyiv Medical University», 2021. – 210 p.

16. Williams Obstetrics by F.Gary Cunningham, 26th edition: 2022 -McGraw-Hill Education.-3745 p.

17. Obstetrics/Gynecology: Lecture Notes / Editors W.G. Cvetnic, E. Pino. – New York : Kaplan, 2019. – 291 p.

18. Obstetrics / I.Z. Gladchuk, I. A. Ancheva. – Vinnytsia, Nova Knyha 2021. – 282 p.

19. William Gynecology, Fourth Edition by Barbara L. Hoffman, John O.Schorge, Lisa M. Halvorson, Cherine A. Hamid, Marlen M. Corton, Joseph I. Schaffer. Mc Graw-Hill Education. New York. 2020.- 1323 p.

20. Te Linde's Operative Gynecology. Twelve edition. Victoria L. Handa, Linda Van Li. Hardcover edition. New York, 2019. - 339 p.

21. Oxford Texbook of Obstetrics and Gynecology / Sabaratram Arulkumaran, Wiliam Ledger, Lynette Denny, Stergios Doumouchtsis – Oxford University Press, 2020, 928 p.

22. Pragmatic obstetrics and gynecology: підручник англійською мовою Markin L.B., Zimenkovsky A.B., Podolskyi Vol.V. and other, LNMU name after Danylo Halytsky, 2021. – 236 p.

Інформаційні ресурси, що містять матеріали для підготовки

1. «Международная академия современного медицинского образования» (МАСМО) <https://edumed.org.ua/>
2. Международное интернет-сообщество специалистов ультразвуковой диагностики <https://www.usclub.ru/article/item/about>
3. UZSCHOOL IC <https://uzschool.org/ua>
4. «Український медичний часопис» <https://www.umj.com.ua/>
5. Журнал «МІЖНАРОДНИЙ ЖУРНАЛ ПЕДІАТРІЇ, АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ» <http://medlib.dp.gov.ua/jirbis2/ua/medical-periodes/fond-publications-list/231-mizhnarodnij-zhurnal-pediatrici-akusherstva-ta-ginekologiji.html>
6. Журнал «Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології» <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/act-pit-pediatr>
7. Український портал ультразвукової діагностики <http://ultrasound.net.ua/>

Розробники: к. мед. н., доц. А. Б. Сухарев